

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

De socialpolitiske forandringer i samfundet sker med stor hastighed forårsaget af udviklingen på arbejdsmarkedet og i boligsektoren, men også forårsaget af ændringer i holdninger og solidaritet. Styringen af socialpolitiske tiltag er præget heraf samt af en udpræget økonomisk og juridisk helhedsstankegang, men mindre af en social helhedsopfattelse.

En væsentlig socialpolitisk problemstilling er den ny sociale klassedeling, som tegner sig mere og mere markant. Mennesker, som ikke kan klare arbejdsmarkedets krav, isoleres i aktiveringsarbejde eller skånejob. Samfundet har et økonomisk ønske om at undgå, at mennesker kommer på overførselsindkomst, derfor »parkeres« de i stedet i aktivering. Der er ved at udvikle sig en samfundsklasse, som har meget små muligheder for at opnå ligeværdig placering i samfundet, og som opfatter det etablerede samfund som en modpart.

En anden socialpolitisk problemstilling er den manglende positive dialog mellem brugerne af den sociale sektor og administrationen af den sociale lovgivning. Det er et socialpolitisk problem, at sociale hjælpetilbud for de dårligst stillede har et negativt image i befolkningen, og at det ikke er lykkedes for den sociale sektor at skabe et positivt samarbejdsforhold til de dårligst stillede. Det hænger sammen med den manglende information om de dårligst stilledes vilkår og om lokalpolitisk prioritering.

Overholdelse af lovgivningen for såvel administratører som brugere er med til at skabe afstand mellem borger og samfund. Overholdelse af lovgivningen på det sociale område har to sider. Den ene side er det offentliges overholdelse af lovgivningen, den anden side er borgernes respekt for regelsættet for at opnå offentlige tilskud.

Et eksempel på manglende overholdelse af lovgivningen er de manglende handleplaner i forbindelse med anbringelse af børn og unge uden for eget hjem eller en kommunal beslutning om, at der ikke må ske institutionsanbringelse af budgetmæssige årsager. Et andet eksempel er, at mange kommuner ikke følger

handleplaner udarbejdet for unge kriminelle under ophold på lukkede sociale institutioner. De alvorligste eksempler er, at et tiltagende antal borgere ikke respekterer regelsæt omkring boligtilskud, børnetilskud m.v. Det er tegn på, at solidaritetsopfattelsen i befolkningen i forhold til de sociale støtteordninger er svigtende. Der er her et særligt behov for en indsats med henblik på at skabe forståelse for de sociale støtteordningers betydning, samt at misbrug betyder risiko for ordningernes bortfald.

I de seneste årtier har den sociale lovgivning været underlagt en sådan omskiftelighed, at man kan tale om forsøgsvirksomhed. Når lovgivningen ændrer karakter så hurtigt, at der ikke opnås en praksis, udvikles der en manglende tillid til, at loven har en langsigtet funktion. Som et særligt eksempel herpå kan nævnes, at der fra vedtagelsen af de nye sociallove i juni 1997 til lovenes ikrafttrædelse i juli 1998 er vedtaget 21 ændringer af disse love.

Den fremtidige sociale udvikling bør hvile på social ansvarlighed mellem mennesker i familien, i lokalsamfundet, på arbejdspladserne og i forhold til offentlige myndigheder. Denne ansvarlighed er tosidig og er under udvikling. Mennesker ønsker at være medbestemmende og samarbejdende. Samarbejdet med frivillige organisationer får i denne forbindelse en ny dimension. Det frivillige arbejde skal således ikke kun ses i de etablerede organisationer, men også i en række nyetablerede lokalsamfund.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Ad 1

Det Socialpolitiske Råds primære opgave er at se på det sociale arbejdes udførelse og dets virkning. Socialt arbejde er ikke kun det lønnede sociale arbejde i kommuner og amter, institutioner m.v., men også en lang række af de aktiviteter, som udføres af frivillige organisationer inden for det sociale område med og uden offentlig støtte. Socialt arbejde kan være forebyggende, rådgivende og støttende, omsorgsgivende og behandlende.